

MENTAMÁLARÁÐIÐ
HOYVÍKSVEGUR 72
POSTBOX 3279
110 TÓRSHAVN

Dagfesting
27. januar 2015

Okkara j.nr.
14/05432-3

Málsviðgeri
Eyðun Christiansen

Tygara j.nr.

Viðv. Uppskot til løgtingslóg um musealt virksemi (museumslógin)

Mentamálaráðið hevur 5. januar 2015 sent kommunufelagnum “Uppskot til løgtingslóg um musealt virksemi” (museumslógin), til hoyringar. Hoyringsfreistin var ásett til 26. januar 2015.

Kommunufelagið vil fyrst av øllum gera vart við, at ein arbeiðsbólkur, ið var settur settur av Mentamálaráðnum, 1. oktober 2015 handaði Mentamálaráðnum uppskot til hvussu ein museumslóg skuldi orðast. Í bólkinum var breið umboðan frá øllum savnsøkinum. Kommunufelagið kann staðfesta at fyriliggjandi uppskot, sum nú er til hoyringar, víkir avgerandi frá uppskotinum sum arbeiðsbólkurin kom við.

Í øðrum lagi vil Kommunufelagið vísa til hoyringsskriv sum eru komin frá bygdasøvnunum. Kommunufelagið tekur í høvuðsheitum við teimum viðmerkingum sum bygdasøvnini hava.

Ein grundleggjandi broyting ímun til uppskotið frá arbeiðsbólkinum og ímun til virkandi bygdasavnslóg, er at savnsøkið verður býtt sundur í trýggjar bólkar. Tað er landssøvn, landsgóðkend søvn við musealum virksemi og landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemi.

Kommunufelagið saknar eina grundgeving fyri, hví serligur skilnaður skal gerast millum landsgóðkend søvn við musealum virksemi og landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemi. Serliga ásetingarnar viðvíkjandi seinast nevnda er sera avmarkandi fyri virkismøguleikarnar hjá hesum bólki, ásetingar sum flest av verandi bygdasøvnunum koma at virka undir.

Kommunufelagið skilir ikki hví tað ásett, at landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemi, skal vera sjálveigandi stovnur ella átt av einum felag, og ikki t.d. ein kommunali stovnur. Somuleiðis tykist lógin leggja upp til, at møgulig starvsfólk ikki skulu hava fakligar førleikar, ella fáast við nakað slag av gransking. Samanumtikið tykist sum um at hesi yvirhøvdur verða avmarkað ímun til virkismøguleikar og bygnað.

Kommunufelagið mælir tí til, at søvnini heldur enn at verða býtt í trýggjar bólkar verða skild í sundur í tveir bólkar landssøvn og landsgóðkend søvn. §§ 10 og 14 verða samanskrivað samsvarandi tí sum bygdasøvnini mæla til í sinum hoyringsskrivi.

Viðvíkjandi landsstuðli til søvnini

Verandi stuðulsskipan á bygðasavnsøkinum hevur virkað rímiliga væl, hóast at upphæddin sum bygðasøvnini hava fingið í landsstuðli, ynskiligt altíð kundi verið størri.

Sambært galdandi lóg letur landið góðkendum bygðasøvnum í studningi 60% av rakstrarútreiðslunum. Upp í hesar verða roknaðar: Samsýning til starvsfólk, keyp av gripum, røkt av fornminnum, hiti, ljós, reingerð, innbúgv, leiga av høli o.t. ella renta og avskrivning av bygningum, savnið hevur, tá tikið verður við, at landið letur 50% í studningi til keyp ella bygging av savnshúsum og til keyp av jarðføstum fornminnum og bygningum, ið kunnu góðtakast sum fornminni.

Sambært fyriliggjandi uppskotið veitir landsstýrismaðurin landsgóðkendum søvnum við musealum virksemlu árligan stuðul til rakstur. Stuðulin verður veittur við støði i tí á løgtingsfíggarlógini avsettu játtan til endamálið.

Stuðul verður ikki veittur eftir til keyp ella bygging av savnshúsum og til keyp av jarðføstum fornminnum og bygningum, ið kunnu góðtakast sum fornminni. Stuðul verður heldur ikki veittur til húsaleiguútreiðslur, veðhaldsrentur og avdrøg.

Samanumtikið kann staðfestast landsstuðulin til verandi savnsøkið minskar, og alt annað líka merkir hetta at kommunali ella lokali stuðulin má vaksa, um verandi virksemlu skal halda áfram.

Hetta kann Kommunufelagið als ikki taka undir við. Kommunufelagið mælir til at stuðulin verður veittur samsvarandi tí uppskotið sum arbeiðsbólkurin undir Mentamálaráðnum mælti til og sum var handa Mentamálaráðnum 1. oktober 2015.

Í uppskotinum frá arbeiðsbólkinum var orðing soljóðandi:

§ 12. Landsstýrismaðurin veitir árligan stuðul til rakstur av landsgóðkendum søvnum.

Á hvørjum ári verður á løgtingsfíggarlógini ásett ein samlað játtan til landsgóðkend søvn. Henda játtan verður ásett við støði í samlaðari rakstrarætlan fyri øll landsgóðkend søvn, ið á hvørjum ári verða latin inn og góðkend av landsstýrismanninum.

Stk. 2. Landið letur landsgóðkendum savni í stuðli 60% av góðkendum rakstrarútreiðslum við støði í grannskoðaðum roknskapi fyri farna ár.

Landið letur landsgóðkendum savni í stuðli 50% av góðkendum íløguútreiðslum, so sum keyp ella bygging av savnshúsum ella øðrum íløgum, sum verða góðkendar av landsmyndugleikanum.

Stk. 3. Stuðulin verður útgoldin í fíggarárinum eftir góðkendar rakstrarætlan sum eitt forskotsgjald og avroknaður endaliga, tá ið roknskapurin hjá savninum er góðkendur av landsmyndugleikanum.

Stk. 4. Skjalprógvaðar útreiðslur í samband við stovnseting av landsgóðkendum savni kunnu verða tiknar við sum stuðulsgrundarlag í fyrsta roknskaparári hjá savninum, hóast tær eru frá árum frammanundan.

Stk. 5. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um útrokning av stuðli, m.a. reglur um samløgu viðvíkjandi savnsrakstri millum fleiri kommunur, tá kommunur leggja saman og tá kommunur taka seg sundur.

Samanumtikið

Kommunufelagið kann ikki taka undir við uppskotinum sum tað fyriliggur. Uppskotið ber í ov stóran mun brá av, at fíggarliga ábyrgdin av økinum í stóran mun verður lagt til kommunurnar, samstundis sum regulering og stýringin av økinum í størri mun enn áður verður sentral. Verður uppskotið samtykt í verandi líki so verður gongdin sannlíkt tann sama sum vit kenna á øðrum økjum t.d. á bókasøvnsokinum. Stuðulin frá landinum kemur í besta føri at standa í stað, men sannlíkt verður hann minkandi.

Ein nýggj museumsológ átti heldur at havt sum aðalmál at stuðla uppundir eina menning av bygdasøvnunum í Føroyum, og samsvarandi hesum eisini at bøtt um fíggarligu fyrirtreytirnar hjá hesum søvnum.

Vegna

Kommunufelagið

Heðin Mortensen
Formaður

Eyðun Christiansen
Stjóri